

що потужність економічних криз співпадає по формі з термодинамічним

$$P = K \frac{\rho_{\text{крит.}}^4}{dn}$$

законом Стефана – Больцмана.: Із приведених центрального принципу та законів нечіткої фізичної економіки витікає, що економічні кризи будуть протікати все частіше, а їх потужність буде все більшою. Тому потрібно переходити від ринкової економіки до регулятивне-ринкової та знаходити раціональне співвідношення цих двох регуляторів. Але змінити швидкість протікання процесу концентрації капіталу, що є головною причиною криз, вже неможливо тільки зміною економічного середовища без зміни самої людини.

Список використаних джерел

1. Ларуш Л. Физическая экономика / Ларуш Л. — М., 1997. – 347с.
2. Нечеткие множества в моделях управления и искусственного интеллекта / [А. Н. Аверкин и др.] ; под ред. Д. А. Поспелова. – М., 1986. – 328 с.
3. Василевич Л.Ф. Нечітка фізична економіка: закон взаємодії капіталів./ Василевич Л.Ф., Василевич М.Л //Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2012. - № 1 (5). - С. 82-88.
4. Мунтян В.І. Основи теорії інформаціогенної моделі економіки./ Мунтян В.І. – Київ: Видавництво «КВІЦ». – 368 с.
5. Василевич М.Л. Основні принципи теорії прийняття економічних рішень з урахуванням їх ризику і відношення між рівнем зарплат. / Василевич Л.Ф., Василевич М.Л //Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2010. - № 2. - С. 158-164.

УДК 338(477)

Демчук Н.І., к.е.н., доц.
Дніпропетровський
державний аграрний
університет

ЧИННИКИ ТА ПОКАЗНИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ СТРУКТУР

В статті розглянуто питання, пов'язані з підвищенням інвестиційної привабливості регіонів, визначено фактори, які впливають на рівень інвестиційного потенціалу регіону. Проаналізовано вплив інвестиційної політики на економічне зростання в країні та обґрунтовано напрямків підвищення інвестиційної привабливості регіонів.

Постановка проблеми. Забезпечення умов для сталого економічного зростання та посилення конкурентоспроможності національної економіки, підвищення ефективності інвестиційних процесів та стимулювання розвитку наукоємних високотехнологічних виробництв визначені серед основних напрямів державної політики в сфері економічної безпеки України [1]. Реалізація зазначених напрямів відбувається в умовах активізації таких загроз економічній безпеці, як залежність внутрішнього ринку від зовнішньоекономічної кон'юнктури, низька ефективність використання матеріальних ресурсів, надмірний вплив іноземного капіталу на розвиток окремих стратегічно важливих галузей національної економіки [2]. Забезпеченість виробництва інвестиційними ресурсами є важливим фактором зміцнення конкурентоспроможності економіки, а структура інвестицій значною мірою визначає стан економічної безпеки держави. Відповідно, розвиток інвестиційної сфери держави повинен відбуватися з врахуванням критеріїв економічної безпеки та базуватися на просторово-структурних перевагах регіональних підсистем національної економіки.

Інвестиційна складова національної економічної безпеки визначається здатністю регіонів до самовідтворення та прогресивного розвитку і залежить від ефективності регіональних програм щодо покращення інвестиційного клімату, привабливості територій для венчурного інвестування і реалізації інвестиційних можливостей з метою модернізації виробництва. В умовах глобальної конкуренції регіональні стратегії розвитку та інвестиційні програми регіонів реалізуються під впливом змін гео економічної ситуації, позицій країни і кожного окремого регіону на міжнародному ринку. При цьому для підвищення адаптивних можливостей регіональних економічних систем до змінного зовнішнього середовища актуальним є виявлення найвагоміших внутрішніх чинників інвестиційної безпеки регіонів та розробка заходів з їх оптимізації.

Розбудова інвестиційної моделі розвитку національної економіки України в розрізі регіонів і галузей є стратегічно важливим завданням, від вирішення якого залежить не тільки стан економіки, але й її економічне зростання.

Значний територіальний розподіл природних, економічних та соціальних умов зумовив значні територіальні відмінності у структурі, механізмах й активності інвестиційної діяльності в регіонах України. Інвестиційна привабливість є головною умовою формування інвестиційного клімату регіону.

Інвестиційна привабливість регіонів – незаперечний чинник стабільного соціально-економічного розвитку регіону і країни. Держава в цьому процесі відіграє роль координуючого центру, запобігаючи економічній відокремленості регіонів. Тільки у співпраці виробничих структур та органів влади центрального та місцевого рівнів і органів

місцевого самоврядування можливо досягти максимально ефективних результатів Подолання економічної кризи й формування об'єктивних передумов стійкого розвитку економіки України та її регіонів неможливе без реального інвестування, оновлення основного капіталу, реструктуризації всієї фінансово-інвестиційної сфери й створення сприятливого інвестиційного клімату як важливої конкурентної переваги подальшого економічного розвитку регіону.

Одним з важливих факторів забезпечення сталого розвитку регіону є залучення та ефективне використання інвестиційних ресурсів. Це зумовлено тим, що інвестиції торкаються усіх сфер господарської діяльності регіону та країни в цілому і створюють багато можливостей для успішної реалізації поставлених цілей, досягнення соціального ефекту, майбутнього процвітання.

На сучасному етапі розвитку економіки України виникла об'єктивна необхідність активізації інвестиційної діяльності, бо саме вона є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, яка забезпечує стабільне економічне зростання країни в цілому та її регіонів зокрема. Водночас суттєві структурно-технологічні зрушення в економіці, ринковій та інформаційно-комунікаційній інфраструктурі вимагають потужного фінансового забезпечення. Тому в умовах обмеженості інвестиційних ресурсів проблема визначення пріоритетності їхнього використання є досить актуальною.

Інвестиційна привабливість регіонів та інвестиційна політика в контексті сталого економічного зростання розглядали в своїх працях А. Асаул [1], В. Геєць [6], О. Крайник [8], М. Крупка [10], А. Ландарь [11], Л. Мармуль [12].

Проблеми формування інвестиційної моделі розвитку й удосконалення державної інвестиційної політики досліджували провідні вітчизняні та зарубіжні вчені, серед яких: Г. Андрощук [2], В. Базилевич [3], Ю. Беленький [4], М. Бутко, С. Зеленський, О. Акименко [5] та ін.

Дослідження впливу інноваційної політики на інвестиційну привабливість регіонів в контексті сталого економічного зростання, а також розробка методологічних положень і практичних рекомендацій щодо удосконалення державної інноваційної політики та концептуальне обґрунтування ролі держави в розбудові інноваційної моделі розвитку національної економіки України.

Думки економістів щодо доцільності і змісту державного регулювання економіки є досить суперечливими. Варто відзначити, що ринкова основа

інноваційної політики аж ніяк не спростовує логіку державного втручання і підтримки наукового процесу, а інноваційна політика, змістом якої є сприяння ефективному обміну інформацією між суб'єктами

господарського життя на різних етапах інноваційних циклів, є обов'язковим елементом системи державного регулювання [7].

Мета дослідження. Основним завданням статті є визначення причин та факторів, що гальмують інвестиційний процес і обґрунтування напрямків підвищення інвестиційної привабливості регіонів.

Виклад основного матеріалу. Інвестиційна привабливість регіону визначається як відповідність регіону головним цілям інвесторів, що полягають у прибутковості, безризиковості та ліквідності інвестицій. Активізація інвестиційної діяльності є пріоритетною умовою стабільного розвитку регіонів, яка здатна залучити фінансові та матеріальні ресурси як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів, а також раціонально їх використовувати в найбільш пріоритетних галузях економіки.

Обсяг залучених в економіку регіону інвестицій – це один із критеріїв ефективності його функціонування. Показники, за якими вітчизняні та зарубіжні аналітики пропонували визначати рівень інвестиційної привабливості регіонів, об'єднано у 3 великі групи факторів, які визначають рівень привабливості території для інвесторів:

1. Фактори, які впливають на рівень інвестиційного потенціалу регіону (природно-географічний, трудовий, виробничий, інноваційний, інституціональний, інфраструктурний, фінансовий, споживчий потенціали).

2. Фактори, що визначають рівень некомерційних інвестиційних ризиків (законодавчі, політичні, соціальні, економічні, екологічні та кримінальні ризики).

3. Інвестиційна активність (концентрація і розподіл інвестиційного капіталу, активізація впровадження нових виробничих потужностей, розвиток прямих і портфельних інвестицій) [5]

Інвестиційний процес в Україні гальмується через суб'єктивні й об'єктивні причини, серед яких виділяють: політичну та економічну нестабільність; часті зміни законодавства (в Україні так часто переглядалися закони, що стабільною можна вважати тільки постійну їх зміну); відсутність налагодженого надійного митного контролю та недоліки в Митному кодексі України; корумпованість влади в Україні; повільні темпи приватизації; проблема з вирішення питань земельної власності.

Головними причинами, що зумовлюють зниження показників інвестиційної діяльності по регіонах та невисоку інвестиційну привабливість

України, є: надмірний податковий і адміністративний тиск на бізнес; слабка розвиненість ринкових інститутів – корпоративного сектора, ринку цінних паперів, ринку землі, ринку нерухомості; низька конкурентоздатність багатьох українських товарів, що робить не вигідними вкладення в їх випуск; недостатня інтегрованість у світову економіку; відсутність чіткої інвестиційної політики з відповідними механізмами

реалізації на державному та місцевому рівнях; нестача оперативної інформації і внаслідок цього зменшення ефективності співпраці між суб'єктами ринку; інертність місцевої влади при залученні інвестицій, відсутність стимулів і механізмів для залучення інвестицій.

Основними макроекономічними важелями активізації процесу інвестування є законодавча (створення системи пільг і гарантій для інвесторів), кредитно-грошова (зниження ставки рефінансування), податкова (зниження і зміна структури податків) і амортизаційна політика (відновлення ролі амортизаційних відрахувань). Загальновідомо, що жоден з важелів в Україні у даний час не діє, що в значній мірі визначає поведінку суб'єктів економіки на мезо- і мікрорівні, впливає на інвестиційний процес у Кримському регіоні. В результаті інвестиційна політика на регіональному рівні сьогодні не має економічного механізму її реалізації.

Інвестиційну політику на регіональному рівні, на наш погляд, доцільно формувати, виходячи з наступних принципів: 1) концентрувати інвестиційний потенціал у тій сфері, де регіон має реальні переваги; 2) інвестувати в інноваційні технології, що забезпечують розширене відтворення; 3) провести структурні перетворення в регіонально-галузевих господарських комплексах; 4) завершити формування нормативно-правової бази і забезпечити реалізацію інвестиційних проектів підприємств, зареєстрованих на територіях з особливим правовим статусом.

Висновки. В умовах нестачі внутрішніх фінансових ресурсів досить актуальним є питання залучення іноземних інвестицій. Проблему залучення прямих іноземних інвестицій варто розглядати в якості одного з ключових моментів при розробці регіональної економічної політики. При цьому особливу увагу необхідно звернути на раціональне використання іноземного капіталу, що надходить у країну, направляти його в реальний сектор економіки і формувати більш ефективну структуру промислового потенціалу.

Тільки при відмовленні від практики пріоритетного використання неринкових форм залучення зовнішніх капіталів: державних кредитів і позик і при переході на використання прямих інвестицій стане можливим подолання сформованої у країні кризи та реальне досягнення економічних успіхів.

Список використаних джерел

1. Асаул А. Систематизація факторів, що характеризують інвестиційну привабливість регіонів / А. Асаул // Регіональна політика. – 2012. – №3. – С. 53–62.
2. Андрощук Г. О необходимости государственного планирования рыночной экономики / Ю. Архангельский // Экономика Украины. – 2007. – № 8.

3. Економічна теорія: Політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання-Прес, 2007. – 719 с.
4. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізм) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень ; [ред. кол. : наук. ред. д.е.н., проф. П. Ю. Беленький]. – Львів, 2002. – С. 308.
5. Бутко М. сучасна проблематика оцінки інвестиційної привабливості регіону / М. Бутко, С. Зеленський, О. Акименко // Економіка України. – 2005. – № 11. – С. 30–35.
6. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семіноженко. – Х. : Константа, 2006. – 272 с.
7. Дем'яненко С. І. Інноваційне зростання – основа стабільності агропромислового комплексу / С. І. Дем'яненко // Наука та інновації. – 2005. – № 1. – Т.1. – С. 87–98. 15
8. Крайник О. Економічний розвиток регіону : монографія / О. Крайник ; за ред. М. І. Долішнього. – Л. : Ліга-Прес, 2002. – 294 с.
9. Краківська В. Я. Інвестиційна діяльність та інвестиційна політика в регіоні / В. Я. Краківська // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 4. – С. 8–10.
10. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України / М. І. Крупка. – Львів, 2001. – 608 с.
11. Ландарь А. Особливості залучення іноземних інвестицій в Україну / А. Ландарь // Економіка України. – 1998. – № 12.
12. Мармуль Л. О. Нові методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості регіонів / Л. О. Мамуль, Т. А. Чернявська // Вісник економічної науки України. – 2007. – № 1(7). – С. 83–89.
13. Державне регулювання економіки : підручник / [І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, З. Залога] ; за ред. д-ра екон. наук., проф., акад. АН вищої школи України І. Р. Михасюка. – [2-ге вид., випр. і доп.] / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – К. : Атіка ; Ельга-Н, 2000. – 592 с.
14. Папп В. Пріоритетні напрями формування регіональної інноваційно інвестиційної політики / В. Папп // Економіст. – 2007. – № 9. – С. 40–42.

УДК 65.012:334

Антонова О. М.
Державний університет
телекомунікацій

ОСНОВНІ ТИПИ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА